

www.nb.rs
»Народ« излази свакога дана по подне.

Штампарија се налази у улици Коломбо број 6.

Власник
КРСТА Ј. МИЛЕТИЋ

НАРОД

КРФ, 21. фебруара. — У пркос енергичним опоравањима која је српска Влада противстала инсинуацијама непријатеља, који непрестано шире гласове о засебном миру са Србијом, „Лајпцигер Најесте Нахрихтен“, за који се каже да је орган немачког кронпринца, враћа се понова на то питање са истим трајањем. Приморани smo изјавити да садашња криза српског кабинета није ни у колико у вези са ратном политиком која остаје непроменљива, пошто има за себе не само Скупштину већ и цео српски народ, што се утврђује марцијалним и моралним непоколебљивим држањем наших трупа. Ми smo већ имали прилике рећи да ратни циљеви Србије нису инспирирани идејом да се дође више мање до новољуног територијалног споразума са непријатељем већ идејом правде која управља ратом а која мора управљати и миром. Та идеја држи на божном пољу славне војнике нација чији smo саузинци. Њоме се mi руководимо и њој ћemo остати верни до kraja. (Пресбиро).

СУМАРЕНСКИ РАТ

Један холандски лист дао је интересантне детаље о постанку и развоју сумаренског рата, и о разлогима, који су руководили Немачку да се у њему ангажује до kraja, па макар пореметила своје односе са Америком.

По њему, питање о сумаренском рату било је у јеку расправљања крајем 1915., односно у време кад је Тирпиц био свемоћан. Овај фанатични пангерманист био је спремио у то време један рапорт, на изглед, врло марљиво, у коме се излагало на основу статистичких података, да ће Енглеска бити избачена из строја у року од шест месеци на основу његовог пројекта о што рас прострањенијем сумаренског рата. Али канцелар Бетман, коме је овај предлог био поднет, изјавио је отворено, после споразума са Хелферихом, човеком много мудријим него што је шеф адмиралитета, да су наведене цифре унете у стати-

стичку искључиво на основу података чисто спекултивне природе. Ту је, то се већ зна, био случај чисто тенденциозних бележења, где су статистичари ради одређенога циља стављали све што им се сvidи.

Предлог је био дакле одбачен. Али адмиралитет, због прешне потребе која је Немачкој налагала да ради брзо, тражио је тада мишљење од десет експерата, узетих међу представницима банака, трговине, земљорадње и индустрије. На питање да ли ће неограничени сумаренски рат потпуно упропастити Енглеску, они су одговорили да су некомпетентни. Што се тиче последица, које би произашле при усвајању Тирпицовог предлога у погледу односа са Америком, они су се поделили у глендештима. Али су изјавили једнодушно, да унутрашња ситуација Немачке захтева да се прибегне гусарству, па макар какве последице

САМО ПОРАЗОМ

Лондон. — »Дели Кронике публикује мишљење немачког социјалисте Брука, који је по рођењу Прус, ученик Карла Маркса и лични пријатељ Бебела и Бернштајна.

Брук изјављује, да би сплеска радничка странка лакше успела да приклони Кајзера на абдикацију, него ли да убеди немачке социјалисте да прихвате Лојд Чорново мишљење.

Једини социјалисти из немачке мањине, који имају неки чист појам о резул-

тату рата, то су Морхинг Ледебур и Кауцки. Али овај други и нема никаква утицаја јер је из Аустрије.

Ја кажем мојим енглеским друговима — закључио је Брук — да ћемо мочи постигнути нашедемократске идеале само после пораза Немачке на бојном пољу.

Сви народи желе мир, али барикаде, које подигоше Хоенцолерни и Хабзбургови, морају бити срушене пре освјетка жељеног дана.«

наступиле и макар шта нашло после таквог рата.

Познато је већ да резултати варварске кампање, која је после овога настало, нису ни приближно онако испали како се рачунало. Она траје већ толико много преко означених шест месеци, а Енглеска још увек стоји на мегдану. Чак је борба против сумарена баш самој Немачкој донела велике губитке. Економска ситуација морала је бити у овом времену врло грозна у Немачкој, па да би искусни и практични људи могли да се одлуче на страховиту коцку, која их је довела до прекида са Сједињеним Државама.

Резултати сумаренског рата били су готово без икакве вредности у моралном погледу. О депресији или

тату рата, то су Морхинг Ледебур и Кауцки. Али овај други и нема никаква утицаја јер је из Аустрије.

Ја кажем мојим енглеским друговима — закључио је Брук — да ћемо мочи постигнути нашедемократске идеале само после пораза Немачке на бојном пољу.

Сви народи желе мир, али барикаде, које подигоше Хоенцолерни и Хабзбургови, морају бити срушене пре освјетка жељеног дана.«

ИЗ РУСИЈЕ

Париз. — Јављају из Штокхолма да је гарнизон у Кронштадту одбие да призна споразум максималиста са Немачком и захтева продужење рата.

Према већима из максималистичког извора, официри и посада руске балтичке флоте одлучили су да бране ствар револуције против унутарњих и спољњих непријатеља.

Париз. — Јављају из Петрограда: Многобројни Совјети, нарочито московски, изјаснили су се против споразума у Брест Литовску.

Максималистичка влада у Украјини, која се склонила у Жарков, издала је манифест, позивајући народ на одбрану против непријатеља. Из Лондона јављају, да према веродостојним информацијама Конгрес Совјета неће одобрити споразум закључен у Брест Литовску.

РЕДАК АМБАСАДОР

Женева. — Посланик максималистичке владе, Холцман бавио се неколико дана у Женеви. Под изговором да нема

шта да говори буржоа-

ши, задовољавати све своје страсти а нарочито телесне жудње.

Када му се дала прилика, он је чинио по мало добра, а о своме спасењу није бринуо више, него што је радио у првом периоду живота.

Кад прође сто година, смрт опет закуца на његова врата и нађе га у постели.

— Је си ли спреман?

— Послао сам да ми дође свештеник, одговори Федериго. Седи крај огњишта и причејај док дође. Чекам само опроштење грехова, и тада ћу поћи с тобом у вечност.

Смрт је била добра жена, седе на клупу и чекаше. Најзад њој поче бивати до садно и рече домаћину куће:

— Старче зар и у другом животу од стог година, од како се нисмо видели,

Рукописи се не враћају.

Огласи и белешке наплаћују се по погодби.

Редакција је у улици Коломбо број 6.

Главни уредник
ДРАГ. С. ГОГИЋ

политичку и дипломатску ситуацију.

Министар финансија изложио је у одбору важност државног дуга Русије. У исти мах он је нагласио мере, које се проучавају, да се очувају интереси сопственика хартија од вредности.

ВАЖНОСТ ПРОПАГАНДЕ

Лондон. — У једном интервјуу приликом постављања за директора пропаганде у непријатељским земљама, виконт Нортклиф изјавио је, да он своју функцију схвата, да се углавном састоји у томе, да у централним државама и код њихових савезника раствура потпуне и тачне важније говоре, у којима се излажу циљеви рата и друга питања.

Природу пропаганде утврдио је комисија састављена од разних елемената. Виконт Нортклиф нада се да ће тиме бити начин да се рат приметно скрати.

ПИШОНОВА ОТКРИЋА

Париз. — Открића министра спољних послова Пишиона о инструкцијама, које је из Берлина добио бивши немачки амбасадор у Паризу фон Шен пред сам рат, изазвала су у Рајхстагу живу дискусију.

Независни социјалисти Ледебур је изјавио: »Захтев који је Бетман Холвег хтео упутити Француској, право је изазвање.

Пошто је немачка службена штампа признала аутентичност Пишионових открића, јасно је, да је Бетман Холвег

некад на дрвету, алиражљућена није хтела ништа да чује.

— Ја ћу те опаметити, рече Федериго.

И он баци у ватру три спонића сува прућа. Пламен обузе целог огњишта те је изгледао као да је смрт осуђена на спалиште.

— Доста, доста, повика она, осећајући како јој почину горети старе kostи. Обећавам ти још четрдесет година живота.

На те речи Федериго је пусти и смрт полуизгорела утече.

По истеку рока она опет дође по своју жртву. Федериго ју је чекао стоећи ногама са својом торбом о рамену.

(Свршиће се).

«Народ» прима огласе по умереној ценi.

ФЕЛЬТОН

Проспер Мериме:

ФЕДЕРИГО

Федериго понова пређеје за учињене грехове, јер му је дошао смртни час.

— Ја сам спреман, рече самртник, али пре но што ме однесеш, Смрти, дај ми, молим те једну кајсију са тог дрвета, што расте поред мојих врата. Још само то мало задовољство па ћу радо умрети.

— Ако хоћеш само то, рече Смрт, ја ћу радо испуни твоју жељу.

Она се попе на кајсију да откине једну, али кад је хтела сићи, није могла: Федериго није хтео то.

— Ах, Федериго, ти си ме обмануо, завика Смрт. Сад сам у твојој власти, али врати ми слободу, а ја ти зато дајем десет година живота.

После тридесет година (Федеригу је било тада седамдесет), смрт уђе код њега и нареди му да се покা-

ниши стигао да се исповедиш?

— Части ми имао сам доволно других послова, са преаривим осмећем одговори старац.

— Па добро, прециде га Смрт, узбуђена његовом несрећом. Више не можеш живети ни једног минута.

— Гхе, рече Федериго, док се она мучила да устане, знам из искуства да си ти и сувише разговорна, али ћеш ми дати рока још неколико година.

— Несрећниче! Неколико година?

И она се поче напрезати да одмакне од огњишта.

— Разуме се, али овога пута нећу много тражити и задовољићу се за свој трети живот са четрдесет година.

— Старче зар и у другом животу од стог година, од како се нисмо видели,

био онај који је Француску увукao у рат.«

А радикал Готајн признаје, да су га инструкције Бетман Холвегове, издате фон Шену, тешко забринуле. »То је — додао је Готајн — несхватљиво од немачке дипломатије.«

Државни подсекретар задовољио се да само одговори, да оно што

је о телеграму било потребно да се рече, већ је речено.

О овој дискусији у Рајхстагу немачка је штампа донела само резиме, али из њега се види, да су Пишионома открића, која утврђују немачки предумишљај и изазивање, изазвале пометњу у парламентарним круговима.

ВИЛЗОН В РАД

Даниел Халеви, који је раније написао врло исправну биографију о Фридриху Ничеу, ових дана објављује и врло актуелну биографију о председнику Вилзону, на кога су већ три године управљене очи цelog света.

У реду америчких председника једини Вашингтон и Линколн играли су једну тако велику и славну историјску улогу као Вилзон.

Са највећим интересом читаће се подаци, које износи Даниел Халеви о по реклу и раду председника Вилзона.

Дед Вилзона, који се настанио у Сједињеним Државама, родом је из Улстера. Вилзонов отац био је пресвитеријански свештеник, а мајка му је била Шкотљанка исте вероисповести.

Председник Вилзон у почетку је био адвокат, затим професор, па ректор универзитета у Преистону и напокон гувернер државе Њујорсјеј.

Према томе он је касно почeo да се бави политиком и није по занимању политичар.

Право да кажемо, све његове књиге расправљају о политичким или историјским стварима, али, наравно, не сме се ипак мислiti да се он није никако припремао за своју високу каријеру. А на послетку његова дела, његове конферењије и глас о њему, као одличном интелектуалцу, спретали су пажњу његове странке и његових суграђана при изборима.

Чињенице, које обележују етапе ове сјајне каријере, борба, коју је водио Вилзон, реформе, које је постигао, његова изборна путовања, његов програм, његови односи са страним државама, па послетку његово државе од почетка европског рата до ступања Сједињених Држава у рат, све то изложио је Даниел Халеви особито тачно и живо.

Само у овој биографији има неколико нетачности у погледу Вилзона — карактера и идеја.

Оншти дух Вилзонових доктрина и дела сагласан је са духом француске Револуције што се види по садржају изванредних постаница и јавних говора.

Биограф нарочито истиче и износи неке Вилзонове декларације, које говоре о миру, и о Вилзоновом опирању вољи парламента и изборних агената.

Али то је за то што је

Вилзон имао уза се јавно мињење и истину.

Да је ред и власт потребна и у најдемократскијим режимима, неће никоме пасти на ум, да одриче. Цела је ствар у томе да се зна, каква је основница и метод управљања.

Вилзон је увек исповедао, да је био и да ће бити делегат народа, народни службеник, и да он влада за правду, слободу и човечност.

Ово је права и потпуна негација аутократије и ништа се не може наћи као повод, да се Вилзон квалификује као диктатор и његова политика као цезарска, како то чини Халеви у намери да му ода хвалу.

Управо за слободу, право и интерес људског рода Вилзон се одлучио на прекид односа са Немачком.

А зато је то, што је Вилзон противник деспотизма и милитаризма, за који су кајзерова царевина и јунаки.

ВЕНЧАО СЕ

Париз. — Грчки принц Христофор, најмлађи брат бившега краља Константина, венчао се ових дана у Швајцарској са удовицом једног богатог Американаца, који је напрасно умро у Паризу 1908, оставивши имање од четринаест милиона фунти стерлинга. Онај је у Лондону била позната и чувена личност.

НОВЧАНЕ ПОШИЉКЕ ЗА КРАЈЕВЕ ПОД БУГАРИМА

Нишка агенција Бугарске Народне Банке позива преко нишских новина ова лица да подигну новац, рачунајући суме у левима, који је на њихову адресу упућен.

Неготин.

Влада Станојевић трг. за породицу Мануила Гавриловића 329-40, Браћа Јотићи, за породицу Милана Гавриловића 339-40, Браћа Јотићи за породицу Димитрија Машевића трг. 2.013. Даница Анђелковић 2.013. Иван Боковић за жену Милана Стаменковића 75-08, Жена Живана Филиповића 75-08, Жена Стефане Панушковића 75-08, Дете Ивана Бошковића 112-62, Жена Ивана Бошковића, за Алексу Ивановића 75-09, Ивана Бошковића, за Михаила Марковића фотографа 75-07. Ружа Ивана Грубића, за породицу др. Петра Ивановића 2.013. — Милева Пе-

чић учит. за Даницу Ни-
јесуљ с месом (вел. кутија),

САОПШТЕЊА

Код Дим. Ј. Ристића шефа вуче Вертекоп—Суботско налазе се карте из Србије за ова лица: Милорад Лукић чувар пруге од свастике Љубице; Нада М. Конановић од сестре Даре; Благоје Спасојевић магаџијељ. од шурака Драгослава из Ужица; Љуба Лазаревић жељеж. радник од Маре из Глибовца; Живота Фишековић жељеж. од Беле из Аранђеловца; Вл. Раденковић питом. крагујевач. тополов. од Марије из Ниша; Драгомир С. Петровић п. поручн. 8 пук. II позива од Саве Ст. Петровића из Врњачке Бање; Драгољуб Милосављевић жељеж. магаџ. од Станића из Крагујевца; Миладин В. Лазић поруч. 2 прек. пук. од Данила Младеновића из Крагујевца; Никола Младеновић обућар од Параксеке из Ниша; Јован Јовановић бравар младен. жељеж. радионице родом из Врање од Милоша Јовановића из Кос. Митровице; Мита Ристић од Ђерке Миће из Београда; Милан Јоксимовић инж. од Јов. Михајловића из Крушевца.

Стојана Нунићевића 75-75, Живка Филипа Жуњића, берберина 90-90, Пека Ц. Борђевића дводељ. 151-50. Милева Геоковић учитељ. за Даницу Заставниковић, учит. из Михаиловца 261-80. Милева Геоковић учит. за Милићу Дорић уч. из Брзе Паланке 221-40, Милића Пепићевић уч. за Драгињу Илићеву уч. из Јабуковца 221-40, Милева Геоковић уч. за Лепосаву Ивановић уч. из Мосија 224-40, Милева Геоковић уч. за Милеву Илић уч. из Текије 231-20, Милева Геоковић уч. за Даничу Илић уч. из Буковца 374-—, Милева Геоковић уч. за Даринку Извојовић уч. из Душановца 221-40, Јубомир Богдановић уч. за породицу Михаила Ивановића, уч. 411-40.

ДНЕВНЕ ВЕСТИ

ПРЕДАЈА ОРДЕНА

Грчки отпавник по слова код албанске владе у пратњи свога секретара, предао је јуче орден Спаситеља председнику албанске владе Есад паши, којим је одликован пре кратког времена од грчке владе.

КОНФЕРЕНЦИЈА

У недељу 25 тек. мца, у 2 часа по подне, одржаће Друштво за заштиту деце конференцију у згради основне школе (пређевубна станица) са овим дневним редом: О циљу радничких школа као друштвених установа; Читање правила радничке школе и састав управе.

Позивају се сви чланови Друштва да на конференцију дођу, а приступ је слободан и гостима.

СЛАЊЕ ПАКЕТА

Пре два месеца образован је у Паризу српски трговачки биро, у коме су г. г. Илија Павловић директор скопског филијала Земаљске Банке, Пера Кушаковић апотекар и Миладин Прекић трговац. Поред трговачких послова, посретајући у набавци робе и доношења Југословена у везу са њиховом породицом у отаџбини, биро ће стати пакете са намирницама и одећом интимнијим и заједничким грађанима и војницима као и свима који су на фронту. За све послове гарантује филијал Земаљске Банке у Скопљу.

Цене пакета са животним намирницама за све заробљене и интерниране у Аустрији и Немачкој овакве су:

8 франака: 1 паштета од свињске цигерице, 1 паштета с месом (вел. кутија),

1 птичије свињске, 1 пакло пиринач од пола киле, 1 кутија бораније, 1 пакет супе (10 коцки).

10 франака: 1 кутија сардине (1/8 кил.), 1 паштета од свиње, цигер, 180 гр., 1 пасуљ са свињом, месом 300 гр., 1 кутија грашка сувог ољушт. 550 гр., 1 пакло пиринач од 500 гр., 1 сапун 250 гр., 1 пакло супе (10 коцки), 1 пакет чаја (60 гр.).

12 франака: 1 кутија сардине, 1 паштета говеђа, 1 месо говеђе (конзерва), 1 пакет пиринача 500 гр., 1 пакет чаја 60 гр., 1 кут. конз. слат. млека, 1 сапун, 1 пакет сувог ољушт. грашка.

На ове пакете са означеном садржином и ценама паковање и експедиција по дразуме се.

На захтев отпављаје се и одело, обућа, веш.

На фронт за официре и војнике слаће се све што буду захтевали било од одела, обуће, веша или јестива.

Код одела и обуће треба овачити тачан опис и меру. Паковање 1.25—2 фр., поштарина бесплатна.

За све поруџбине треба новац одмах слати.

ИЗБЕГЛИЧКА ШИВАРА

У шиварима српских избеглица има на продају израђеног мушких веша најбољег квалитета а по најумеренијој цени. Препоручује се нашем свету да се овом приликом користи и снабду одличним вешом а и да наше избеглице потпомогне.

ЗАДУШНИЦЕ

У суботу 24. фебруара на гробљу у Зајтинику, после општег парадостоса, говориће војни свештеник г. Данило Л. Поповић »О мртвих«.

ЗВАНИЧНИ ИЗВЕШТАЈИ

ФРАНЦУСКИ КОМИНИКЕ

Врло јако бомбардовање у области Ремса. У Шампањи смо зауставили непријатељске испаде на два места. У Вогезима и код Ленха дosta јака обострела на артилериска акција. Прошли ноћи немачки апарати су бомбардовали предео северно од Нансија.

23. сата. — Доста жива артилериска борба на десној обали Мезе, северно од коте 344 и на неколико тачака код Вевра, без пешадијске акције.

Авијатика — Прекује смо оборили четири немачка апарати. Бацили смо 12 хиљада килограма експлозива на не пријатељске станице и

мунициона слагалишта.

Извештај Штаба Источне Војске. — У области Вардар, грчке су трупе, после снажне артилериске припреме, извршиле испад који је потпуно успео. На битољском фронту други испад Италијана тако исто крунисан је успехом.

23. фебруар. — И поред рђавог времена да-нас је била врло озбиљна артилериска акција на фронту Дојран—Вардар, северно од Ђумница и на Црној. Францу- ске трупе су на Црној извршиле успешан испад и добиле бугарских заробљеника.

НАЈНОВИЈЕ ВЕСТИ

Париз. — Јављају из Вашингтона, да је председник Вилсон тражио од парламента, да се реквиришу огромна стваришића у Хобокину, која припадају немачкој трансатлантичкој компанији из Хамбурга.

Атина. — Енглески краљ одликовао је грчког краља Александра орденом купатила са лентом, пропраћајући ово одликовање са врло срдочним својеручним писмом.

Атина. — Руски посланик кнез Демидов упутио је протест против борбеног споразума у Брест Литовску. Све руске мисије на страни учиниле су ово исто.

Париз. — Званичан коминике објављује, да Јапан нема никаквих задњих намера против Русије.

Петроград. — Ленин је отпутовао у Москву.

Париз. — Јављају из Рије Жанеира, да је Родригез Алвес изабран за председника, а Делфин Мерсира за потпредседника бразилијске републике.

Париз. — Закључен је споразум између Француске и Бугарске за размену болесних и тешко рањених заробљеника.

Берн. — Говори се о новом неспоразуму између цара Виљема и цара Карла, пошто је цар Карло тражио да се пољско питање регулише што пре.

Базел. — »Локал Анцајгер« саопштава, да